

Юнак

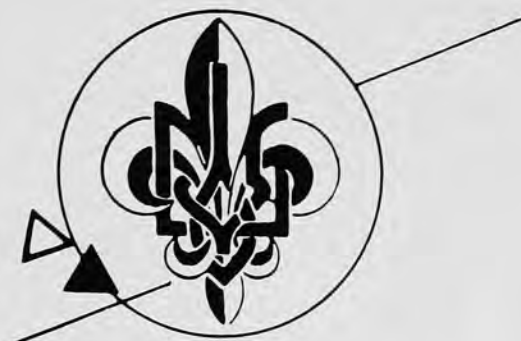
СІЧЕНЬ — JANUARY 1990



ХРИСТОС
РОДИВСЯ

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.

Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1989 рік пл. розв. Коля
Савицький



ЗМІСТ

Сторінка

1. Різдвяні побажання
2. Сучасні визначні українці — Микола Горбаль
Пластове гасло на 1990 рік
3. А ти, зірко сповіщатимеш Свят-Вечір — О. Копач
Різдвяне побажання — Леся Храплива-Щур
4. Правила уживання прапора — М. Битинський
6. Шедрівка
На Софійській площі — С. Орлик
7. Співоча група „Не журись” з України
Коляда
8. Молоде перо: Про св. Миколая
9. Вертеп на півночі — Л. Коваленко
11. Різдво — Олекса Грищенко
12. З подій у сучасній Україні — Повернулася традиція
УСС
14. На Маківці — Ю. Старосольський
15. Нордійське лещетарство — Воскування лешет
— Д.Ш.
17. Чому компас вказує на північ — Ю. Мончак
18. Хроніка: Наш впорядник — ст. пл. М. Петрик
КВТ IV — пл. розв.: А. Матвішин
Наша подорож на КВТ IV — Р. Петрик, Б. Трач,
Р. Кур'євич
22. Оголошення
23. Пресфонд „Юнака”

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право
виправляти мову, як теж скорочувати й
виправляти одержані матеріали згідно з
пластовою термінологією, пластовими
виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.



Різдво Г. Слупчинського

ЮНАК

СІЧЕНЬ — JANUARY 1990

Ч.П. 1(300)

РІК XXVIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.



ЗАПАЛЮЄМО СВЯТВЕЧІРНЮ СВІЧЕЧКУ!

Пригадуємо усім пластункам і пластунам, розсипаним по п'яти континентах світу, що цього року, як і минулими роками, знову усі "зустрічаємося" символічно 6-го січня, о год. 5-тій по пол. східно-європейського часу, коли в Україні сходить перша зірка, запалюючи Святвечірню Свічечку. У США і Канаді о год. 10 вранці.

У хвилині запалення цієї свічечки, поодинокі чи у пластовому гурті, з'єднаймося думками і бажаннями з усіма близькими та далекими — родиною та друзями та поздоровімо їх із цим великим Святком.

СКОБ!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Головна Пластова Булава



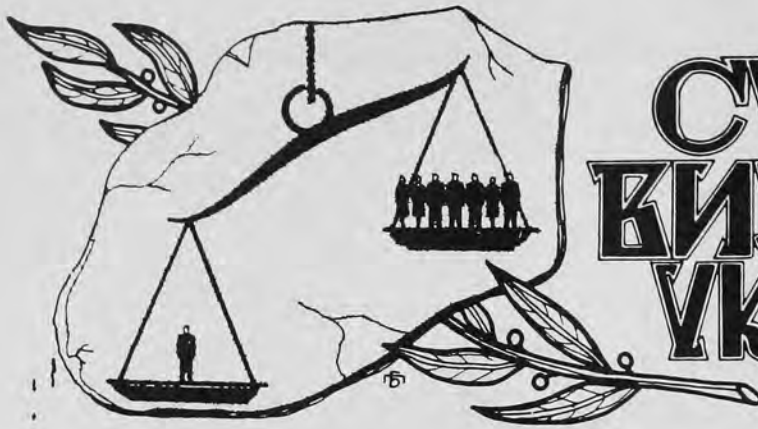
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

найсердечніші привітання з побажанням всього добра
— віри і запалу, щоб завжди була готовість і сила служити
Богові й Батьківщині —

Начальному Пластунові пл. сен. Юрієві Старосольському,
Головним і Крайовим та Станичним Пластовим Проводам,
Проводам Пластприяту
та усім Пластункам і Пластунам у світі,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам
і Передплатникам "Юнака"

ш л е

Реданція та Адміністрація "Юнака"



СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

МИКОЛА ГОРБАЛЬ — ПОЕТ І КОМПОЗИТОР

При кінці вересня 1988 року приїхав на відвідини до ЗСА відомий нам усім із минулих років політв'язень, член Української Гельсінкської Спілки, поет і композитор Микола Горбаль. Свого часу ми писали в „Юнакові” про його книжечку, видану в

ЗСА „Коломийка для Андрійка”, яку він написав у тюрмі для свого малого тоді синочка. Крім того появилася його збірка віршів і пісень „Деталі пісного годинника”.

М. Горбаль походить сам з Лемківщини, родину його виселили з Польщі та вони осіли в Тернопільщині. М. Горбаль засудили в 1970 році на 7 років важкого ув'язнення на Уралі. Він повернувся до Києва, але не довго перебував на волі. Вже в 1979 році його знову заарештували й засудили на п'ять років неправдивими обвинуваченнями, а коли його кара закінчувалася працівники КГБ зібрали усі його написані вірші, пісні, заяви в обороні несправедливо репресованих українців і тому, що він був членом УГС його залишили в тюрмі на дальших 11 років. Цю „кару” він відбував в найбільше жорстоких таборах Уралу чч. 36 і 35. У цьому році його одного із останніх політичних в'язнів звільнено із табору.

Повернувшись вільним до Києва М. Горбаль відразу почав активну працю в УГС, став членом Координаційної Ради Народнього Руху України за Перебудову і членом Українського Культурологічного Клубу. Він був також учасником першого з'їзду НРУ за Перебудову у Києві.



Микола Горбаль у розмові з Раїсою Руденко в редакції „Свободи” після приїзду до ЗСА

ПЛАСТОВЕ ГАСЛО НА 1990 РІК

Головна Пластова Булава проголосила гасло діяльності на 1990 рік такого змісту:

**ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ,
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ДРУГИХ!**



А ТИ, ЗІРКО, СПОВІЩАТИМЕШ СВЯТ-ВЕЧІР!...

Поволі стихає поспіх цілоденних занять.
Кінчаються святочні приготування.

Срібlistі зірки сніжинок летять на землю.

Дитячі очка стежать їх хвилинку і знов повертаються на небо. Дитячі серденька біжать на зустріч першій зірці. З нею завітає до людей Свят-Вечір.

З далекої давнини плывуть бабусині слова. А було це так: В одну темну, холодну ніч з'явилась на небесному зводі велика зоря. Ім'я її було Добра Вість. Засіяла ясним світлом, і втікали перед нею мороки ночі.

Її поява здивувала всі зорі на небі, все живуче на землі. За нею летіли крилаті янголи, співаючи: „Слава во вишніх Богу"... Ніколи ще таких мелодій не чули небесні простори.

Боже Дитятко прийшло у світ.

Зрозуміли це зірки. Подивлялися лет великої зорі, але не зважилися самі зійти зі шляху.

Тільки одна маленька зірка так дуже забажала побачити Боже Дитятко, що зійшла зі своєї дороги і полетіла у незміренні простори до землі. Летіла вона за найменшим янголиком, що прилишився дещо позаду.

„Куди ти маленька Зірко поспішаєш?" — запитав янголик.

„До Божого Дитятка. Може Йому там темно, то посвітила б. Може Йому там холодно, то загріла б".

„То летім разом".

Тепер вони вдвох швидше летіли, бо їхні бажання були однакові. А як уже були близько землі, то побачили внизу, на шляху багато дерев і кущів, які поспішали привітати Дитятко. Зірка знизилась освітити краще їх шлях і тоді запримітила маленьку пшеничку. Вона притомилась, бо була маленька, а йшла з далекого краю.

Жаль стало Зірці пшенички і янголик узяв її у свою теплу руку. І тоді їхня сила потроїлась. А їхнє бажання було таке велике, що вмить занесло їх до вертепу попереду всіх.

Зірка зараз запримітила, що вертепі холодно і тому Дитятко плаче. Зразу стала розгрівати маленькі ноженька. Помагала їй пшеничка, а янголик заспівав пісню з небесних просторів.

Ісусик усміхнувся і стало кругом так ясно і радісно, як ніколи до цієї пори. Погладив пшеничку і сказав: „Ти будеш золотити великі лани свого краю. А ти, Зірко, сповіщатимеш Свят-Вечір у країні золоті пшениці. А ти, Янголику, нашіптуватимеш людям казок про чудо Святої Ночі".

І так воно сталось. І так воно є по нинішній день.

Скінчилась бабусина розповідь.

На небі з'явилась перша зірка. По промінні золотому зійшов з висот Свят-Вечір.

Із збірки „Мініатюри" 1988 р.

РІЗДВЯНЕ ПОБАЖАННЯ

Повірте в чудо: у турбот завії
в тісноті буднів, в тузі за віджилим
зійде зоря очидана Месії,
що років тисячу в цю ніч сходила,

Держайте в вірі і святкуйте в мирі!
куди б не заблукали ви у світі,
знайдуть усюди вас бажання ширі,
різдвяні, зоряні від нас привіти!

Повірте в чудо: певне і правдиве,
сніжинно чисте, свіче-колоскове,
що понад Києвом сотворить диво,
зворушить твердь небесну
понад Львовом.

Леся Храплива-Щур



ТРЕБА НАМ ЗНАТИ

Від редакції: Тепер коли ми постійно чуємо та читаємо а то і бачимо на світлинах скільки значення має в Україні а тим і для нас наш національний прапор треба пригадати усім які правила обов'язують при його винесенні чи вивішені і як з ним треба поводитися. Ми знаємо з пластової практики, як

Микола Битинський

ПРАВИЛА УЖИВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО ПРАПОРА УКРАЇНИ

Державний прапор України є гербовий, себто барвами своїми — жовтою і блакитною — він символізує найвищу інсигнію (знак) Української держави: її герб — золотий тризуб у блакитному полі щита, знак великого князя київського Володимира Святого.

Як символ герба Української Держави прапор належить до найвищих державних емблем, тому і прислуговує йому нарівні з державним гербом найвища честь і пошана.

Тому не можна допускатись самим і не можна допускати інших до виявлення зневаги чи якоїсь непошани до державного прапора України.

Щоб виконати це, треба стисло дотримуватись прийнятих у всьому світі щодо вживання прапора наступних правил:

1. Державний прапор України ні перед ким не опускається вниз. Не можна ним салютувати. Не можна схилияти його перед якоюсь особою чи предметом.

Подібного роду салют віддається лише військовими знаменами, крайовими прапорами і корогвами та прапорами інституцій, установ і організацій.

2. Державний прапор при вивішуванні серед інших прапорів, корогов, стягів і т.п. знаків має займати найперше, найпочесніше місце. Він вивішується або **найвище** за всі інші, або у фронті інших прапорів займає **правий** геральдичний бік.

3. На прилюдних зібраннях у помешканнях державний прапор уміщується на естраді (подіумі) з правого боку від промовця; коли ж прапор виставляється з боку аудиторії, то займає правий бік фронтом до естради.

4. В процесіях державний прапор треба нести **поперед**у всіх наших прапорів, або **вправо від них**.

5. Прапор виставляється скрізь лише на держаку. Стяг вивішується на шоглі; бандера завішується на шоглу на поперечині.

6. Поза помешканням державний прапор і стяг підноситься ранком (при сході сонця) і спускається при заході сонця.

часто трапляється, що пластуни не несуть і не тримають національного прапора так правильно, як вимагає того даний момент.

Тому подаємо тут точно усі правила як також рисунки державних прапорів.

7. Не можна виставляти брудного або ушкодженого прапора. Якщо він забрудився, зносився чи подерся, треба його спалити.

8. Треба хоронити прапор у нагородці, щоб він не брудився і не псувався.

9. Не можна вивішувати прапора у переверненому вигляді — верхом униз. Символічно це означає сигнал якоїсь великої біди, нещастя, катастрофи.

10. Не можна допускати, щоб державний прапор при вивішуванні торкався землі, долівки, або волочився по воді.

11. При несенні прапора не дозволяється держати його скісно або поземо; держак має бути прямовісним.

12. Не можна уміщувати будь-який предмет, емблему чи подібне на полотнище державного прапора, або під ним.

13. Не дозволено на полотнище державного прапора нашивати (малювати) чи чепляти будь-яких літер, монограмів, написів, цифер, гербів (**особливо самих гербових фігур без щитів**) та всяких інших знаків.

14. Не прийнято державний прапор, стяг, бандеру, прапорець і значок прикрашувати бахромою і китицями.

15. Державний прапор ніколи і ніде не можна вживати в характері будь-яких прикрас чи декорацій. Не можна державним прапором прикрашувати сцену, подіум, стелю чи стіни, вікна, двері кімнати або столи, трибуни, завішувати його на рами портретів і образів тощо.

Замість прапора, стягу та інших його відмін можна вживати в цілях прикраси і декорацій лише кокард, бинд, стрічок, гірлянд та матерій в барвах державного прапора і то лише у випадку державних чи національних свят, при державних офіційних урочистостях тощо.

16. Державного прапора ні для яких цілей не дозволяється вживати **приватним особам**. Зокрема не вільно прикрашувати ним середини приватних помешкань або верха дому, повозу, авта, вагонів на залізницях, кораблів і човнів на воді.

17. Не дозволяється вживати державного прапора як прикрасу будь-якого приватного предмета або частини одягу, спортової чи іншої уніформи тощо.

18. Державного прапора не можна вживати на ніяких реклямах, оголошеннях, грамотах, заставках і т.п. всяких приватних друках і писаннях.

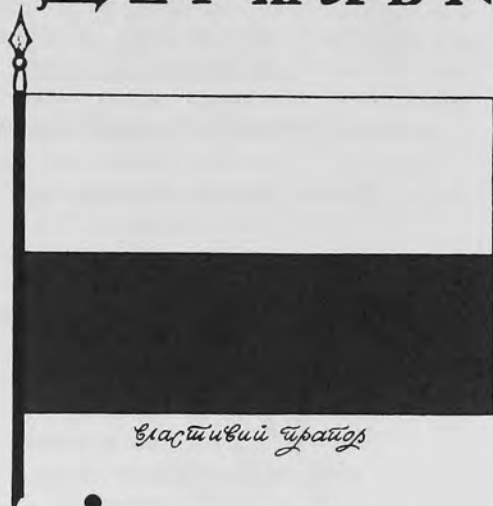
19. Не можна вивішувати ніяких реклям й оголошень на державному державного прапора чи на щоглі державного стяга або під ним.

20. Треба міцно при вивішуванні прикріплювати держак прапора (чи щоглу стяга), щоб він не хитався і не відривався.

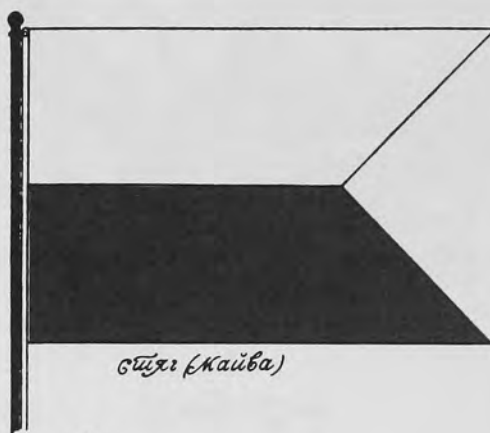
21. Прапор, стяг, бандера, спущені на півдержака (півщогли), символічно означають жалобу. При піднесенні стяга на півжердки треба спочатку підтягти його до верха жердки, а потім поволі опустити на половину.

22. В жалібних процесіях державний прапор несуть згорнений, покритий чорною крепою.

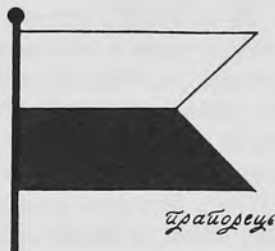
ДЕРЖАВНІ ПРАПОРИ



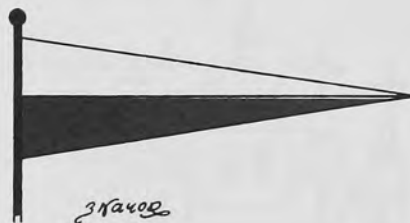
Державний прапор



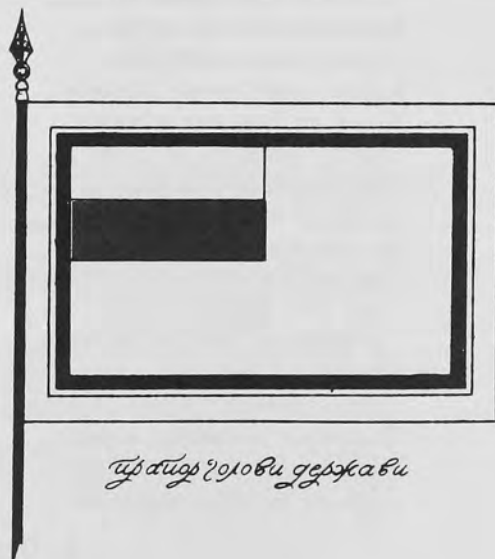
Стяг (жалоба)



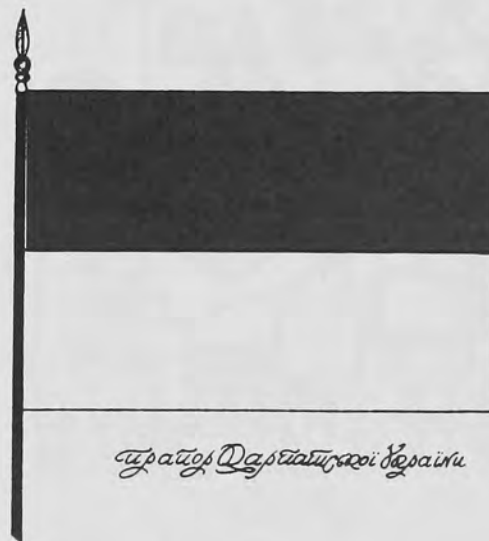
Прапорець



Знаменце



Прапор голови держави



Прапор Президента України

ЩЕДРІВКА (З Харківщини)

Добрий вечір всьому дому —
Хазяїну з хазяйкою,
І з маленькими діточками.
Старша дочка Маланочка,
Вона в Бога щаслива і пребагата.
Є у неї всього багато, срібла і злата.
Вона і на церкву обіцяла,
Святі ризи скупувала,
І всі престולי застілала.
„Помилуй Боже“ все читала.
Помилуй, Боже, грішні душі!
Грішні душі по землі ходять,
А праведні під небесами.

Сьогодні прийшли щедрувати,
А завтра прийдуть посівати,
Вас з празником вітати —
З Новим Роком — з Василієм!

Ця щедрівка, записана від старої жінки на Харківщині, має бути дуже давня і сягати початків християнства в Україні. Її тепер, під Різдво, прислали з України. Друкуючи її, затримуємо мову оригіналу.



НА СОФІЙСЬКІЙ ПЛОЩІ

Хвилює радісний майдан,
У золоті свята Софія
Угору вироста, як мрія,
І горду булаву Богдан
Простер в майбутнє над юрбою.
Вже здійснено. Не мрія. Чин!
І в зриві мідяному кінь
Лунає дзвонів віщий спів,
Серця й простори він колише.
І нагло мовкне. Нагло тиша,
І в ній на крилах голубів
Пливуть слова у безгоміння:
„Віднині Ти, Народе, знай,
Тобі увесь належить край.
Віднині вільна Україна!
Від моря Чорного аж ген,
Де б'ють Дніпрові джерела,
Через степи, де вольні села
Всміхаються в вінках вишень,
Від синіх узбережжів Дону,
Далеко ген до верховин,
Карпатських зворів, полонин,
Нехай не буде вже кордону!
Народ і землі всі — єдині,
Народні право і закон
Розбитий став ворожий трон,
На свій здвигаєш волю нині”.
...Знов дзвін мідяним серцем б'є
Усім, усім ясніють лица,
Грушевський радісно сміється,
Навколо армія стає,
І враз гримить у небо: „Слава!”
По двох невольничих віках!
І булаву простяг Богдан
Туди, де родиться держава.

С. Орлик

СПІВОЧА ГРУПА „НЕ ЖУРИСЬ” З УКРАЇНИ

В зимових місяцях 1989 року приїхала вперше на терен Північної Америки співоча група „Не журись” зі Львова, яка там вже довго відома своїми виступами із сатиричними та сентиментальними піснями і гострим гумором, який висміває обставини в Україні. Напевно багато юнаків і юначок було на виступі цієї групи і захопилося молодими співаками з яких найбільше популярний здається Андрій Панчишин, що уложив десятки сатиричних пісень з відповідними текстами та мелодією. Крім нього виступає Віктор Морозов співак з гарним теноровим голосом, який м.і. скомпонував і співає пісню до слів Василя Симоненка „Український Лев”. Василь Жданків це мрійник з прекрасним голосом яким співає при акомпаньяменті кобзи. Він скомпонував музику до коляди відомого поета Богдана-Ігоря Антонича, яку тим разом містимо у „Юнакові”. Останній із виступаючих Тарас Чубай співає акомпанюючи собі на гітарі.

В чергових числах „Юнака” подамо ще декілька пісеньок із репертуару групи „Не журись” разом із нотами, щоб наше юнацтво могло їх вивчити. Тепер з нагоди різдва Христового містимо лише „Коляду”, якої напевно ще ніхто із юнацтва не співав.



КОЛЯДА



Народився Бог на саях
В лемківськiм містечку Дуклі,
Прийшли лемки у кресаннях
І принесли місяць круглий.

Тешуть теслі срібла саней,
Сняться різдвяні сні,
На тих саях ясна Пані,
Очі наче у сарни.

Тешуть теслі срібла саней,
Стелиться сніжиста путь,
На тих саях в синь незнану
Дитя Боже повезуть.

Ніч у сніговій завії
Крутиться довкола стріх,
На долоні у Марії
Місяць — золотий горіх.



Сходить сонце у кресані,
Спить слав'янське Дитя,
Їдуть сані, плаче Пані,
Снігом стелиться життя.





ЛЕГЕНДА ПРО СВ. МИКОЛАЯ

Пізно ввечері перед днем св. Миколая діти сиділи біля вікна і нетерпеливо очікували святого Гостя. Не діждавшись, поснули.

А св. Миколай приїхав з неба до міста і там купував дітям дарунки: забавки, книжечки, чоколядки тощо. Він пильно перечитував листи, щоб перевірити, чи чого не забув. Як уже все закупив, наладував усі дарунки на свої сани і вирушив у дорогу. Приїхав до одного села, звідки мав почати роздавати дарунки. І тут, на краю села, він зустрів малу дівчинку, яка плакала біля палаючої хати. Вона розказала св. Миколаєві, що батько і мати поїхали в ліс по дрова і ще не повернулися, мабуть заблудили, а їхня хата горить! Святий Старець узяв дівчинку на руки, дав їй чоколядку, повтирав сльози та сказав їй не журитися, бо батько і мати повернуться, і він її родині подарує нову хату.

І справді, незабаром батько і мати повернулися, і на місці згорілої хати стояла нова, гарна хата. Святий Миколай повернувся до саней та поїхав роздавати дарунки всім дітям у селі. А батько і мати малої дівчинки, побачивши добре діло святого Угодника, були йому дуже вдячні, бо він не тільки дав дарунок їхній дочці, але щедро обдарував їх теж.

Маруся Клебаш

У НІЧ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Була ніч Св. Миколая. Гануся лежала в ліжку, нетерпеливо очікуючи Святого. Вже було пізно, але Гануся не могла ніяк спати. Вискочивши з ліжка, вона прибігла до віконця. Надворі тишина.

„Усі люди і звірятка хіба давно вже сплять” — подумала маленька Гануся. Вона подивилася на небо повне зірок, які ясно блистіли у темній ночі. А серед тих зірок висів місяць повний, округлий і золотий. Він ніби дивився на малу дівчинку, схиляючи свою голівку до неї. Сніг блищав, як кришталь, і рідкі сніжинки легким танцем падали з неба і тихо спускалися на землю.

Гануся аж рвалася надвір; може якраз там зустріне св. Миколая?! Надягла кожух і тихо, без звуку, викралася з хати.

Раптом Гануся здригнулася. Щось їй причулося, — якийсь звук ген за селом. Вона прислухалася.

— Та ж це санки святого Миколая їдуть! — весело вигукнула вона.

Гануся далі прислухувалася, — дзеленьчать дзвінки, їдуть санчата. Раптом знову тихо. Втоплена

Гануся сіла спочити під ялинкою. Знову чути дзвінки, наче зближаються. Але змучена Гануся замикає очі і дрімає. Час минає, і Гануся напів спить. Чує, що санчата вже близько. Раптом хтось її підносить і несе до хати. Гануся, напів притомна відкриває очі. Все, що вона бачить — це сніжнобілий рукав якогось чоловіка. Його довга борода лоскоче її в личко. Цей чоловік кладе її на ліжко і прикриває ковдрою. Гануся умить твердо засипляє.

На другий ранок Гануся відкриває очі. Аж скрикує з радощів, побачивши своє ліжко окружене всілякими подарунками. Вона пригадує собі минулу ніч.

„Це хіба був сон!” — викрикує дівчинка, вискакуючи з ліжка. Та в ту ж хвилину Гануся усвідомлює всю правду, бо ж вона ще одягнена в кожусі!

Іна Левицька

ЛЕГЕНДА ПРО СВ. МИКОЛАЯ

Таля якраз скінчила писати листа до св. Миколая, як пригадала собі, що вона щось забула. І вона додала:

„Я Вас теж прошу, щоб Ви якось мені могли показати зиму з снігом і сніжинками. Дуже Вам дякую, Таля.”

Таля живе в місті Каракасі, у Венесуелі і вона ще ніколи не бачила снігу. Бабуся читала їй про Україну, про Америку, де діти взимку бавляться в сніжку, як вони будують снігові баби, роблять ангеликів у снігу, кидаються сніжками. Талі теж снилося, як діти їздять на ковзанах і на лещетах.

Ще три дні осталося до дня св. Миколая, і ще не було ні сніжинки. Таля вже почала журитися, що ніколи не побачить снігу і почала сумніватися в святість небесного Чудотворця.

Та в день св. отця Миколая Таля побігла до вікна й побачила білі сніжиночки. Як весело їй було! Вона збудила своїх сестричок і вони всі троє побігли бавитися в снігу. Гralися до полудня і були такі раді та зайняті, що навіть не завважили, що це тільки на їхньому подвір'ї лежить сніг.

Бабуся поклікала дітей на полуденок, коли дівчатка їли, сніг почав топитися. Таля та її сестрички вийшли надвір, якраз щоб побачити, як стопилася остання сніжинка, і як св. отець Миколай ішов від хати до хати, лишаючи чемним дітям подарунки.

Марта Бошко



ВЕРТЕП НА ПІВНОЧІ



Отець Тодось поклав останню краплину блакитної фарби на око Богородиці і одсунувся, щоб краще роздивитись ефект: Богородиця дивилася просто на нього добрим поглядом і о. Тодось побожно перехрестився:

— Бережи мене, Божа Мати, від спокуси! Дай мені витримати подвиг, на який поблагословив мене о. Ігумен.

А спокуса була велика і боротися з нею о. Тодосеві було все важче й важче. Чим ближче надходили величні і гарні дні Різдва Христового, тим частіше рвався він серцем і думками в милу Київську Лавру і тим тяжче було йому дивитися на тих людей, яким він був посланий проповідувати Слово Боже.

Отець Тодось обережно почав розфарбовувати шати Богородиці блідо-фіялковою фарбою, яку тільки й зміг знайти в місцевих людей, що робили її з ягід дикої бузини, а перед його духовним зором знову малювалась келія ігумена, вирита у горі і прикрашена тільки іконкою Христа. Ігумен довго дивився тоді на нього, і, покивавши головою, сказав:

— Брате Тодосіє, перед тобою стоїть великий іспит: вирішив я послати тебе у мир.

— У мир, отче? — повторив пошепки Тодось.

— Не знаю я в мирі нічого.

— Так. Тому то й посилаю тебе на подвиг, посилаю у мир, до людей диких і світлом віри майже не просвічених, посилаю тебе у ліси і пущі, щоб мав ти нагоду ділом виявити свою ревність до бога нашого Ісуса Христа.

— Не посылай мене, отче ігумене, — попросив боязко о. Тодось. — Я тільки з книгами знаю, як поводитись, тільки їх прикрашаючи, умію я служити Господеві.

— Так, чадо моє, так, я знаю це, — знову покивав головою суворий ігумен, — але не може ніхто ховатись із вірою Христовою у тихій келії, тільки повинен ширити її поміж людьми.

— Я не проповідник, — відпрохувався Тодось.

— Я простий слуга Божий, що тільки вміє малювати славу Йому різними фарбами...

— Не відмовляйся від служби Господеві, — вже наказом пролунав голос ігумена. Не спокушай мене, бо я і сам надто вже милуюся у твоїх малюваннях, і радий мати тебе біля себе і пишатися перед іншим твоєю працею. Мусимо вбити гордість в собі... Поїдеш до Новгороду, а звідти підеш проповідувати Слово Боже поміж тих людей, що ховаються в лісах...

І так о. Тодось покинув милу свою Лавру, склав пензлі, які робив собі з бобрових хвостів, що їх

жертвували мисливці, — і ось сидить тут, у лісі, біля нікому невідомої річки, серед людей, що навіть говорити не вміють так, як він... Тільки те, що він намалює їм, тільки образи й ікони говорять зрозумілою для них мовою, — і з них навчав о. Тодось цих дивних людей Христовій вірі.

Отець Тодось відставив розфарбовану фігуру Богородиці, і любовно взявся малювати рожевою фарбою обличчя Святого Дитяти, і йому поміж бровами прорізались глибока зморшка. Вже багато разів питав він себе, що з його навчання лишається в душах цих людей, які так легко всього лякаються, а злякавшись, спалахують гнівом і хочуть знищити все у сліпій ненависті...

Здалека почулось протягле вовче виття, і о. Тодось прислухався. Чого ж можна чекати від людей, що живуть серед темної лісової пущі, оточеної вовками і ведмедами; від людей, що ледве вміють збити собі невеличкі чорні й закурні хати та з подивом дивляться навіть на той скромний одяг і посуд, що їх привіз із собою о. Тодось?

Їх широкі роти над брудними бородами насилу навчилися вимовляти вірно святі слова „Бог“ і „Господь“ і навіть власне село кожен з них називає по різному, а коли о. Тодось каже „Москва“, то не всі з них знають, що це він говорить про їх посад. Життя їх трудне, боротьба за нього важка, а навколишня пуша привчила їх до страху і похмурости.

Отець Тодосій знову зітхнув, і відсунув фігуру Христа, щоб подивитись, як вийшло обличчя святого Дитятка. Він розказував їм багато разів про те, як Свята Родина мусіла тікати від лютого Ірода... Тепер він покаже їм, як могло виглядати Різдво у скромних яслах, поміж овечок... Може так вони швидче зможуть зрозуміти смиренність, як основу Христової науки...

Отець Тодось зібрав усі вирізані для вертепу фігури і вийшов з келії. Надворі вже темніло, і він навмисно хотів установити вертеп звечора, щоб вранці люди знайшли його вже готовим, отам, під великою ялинкою... о. Тодось трохи розчистив сніг перед деревом і почав збивати кілками ясла, коли почув якийсь схвильований рух і чієсь важке дихання. Він озирнувся, та нікого не побачив. Він уже звик, що вони ховаються поза деревами і підлазять тихенько під його хату довідатись, що він робить, коли лишається сам. Він звик, що вони стежать за ним безупинно і намагаються знайти щось шкідливе для них, якусь злу волю, якусь корисливість. Три роки провів він серед них, і вони досі не вірять йому.

Отець Тодось зітхнув і почав потихеньку

наспівувати молитву. Це єдине, що йому лишалося, і єдине, що давало серцеві його силу витримати і довести до кінця подвиг, який поклав на нього ігумен.

Він відчував на собі насторожені очі, що стежили за кожним його рухом, але ніхто не вийшов з-за дерев і не спитав його відкрито, що він робить. Тому він співав і співав, і нарешті так захопився співом та молитвами і бажанням зробити з вертепу видиво живе і тепле, що забув про своїх наглядців, а почував себе так, ніби він знову у своєму Києві, серед людей відкритих і добрих, які не можуть чути пісні, щоб не підтягнути її голосом, і не можуть бачити малюнка, щоб не сказати своїй думки про нього.

Коли о. Тодось нарешті був вдоволений вертепом, він поклонився йому до землі і пішов у свою келію, стомлений, але піднесений духом, і почав читати всі молитви, які належалося у Святу ніч.

На другий день він прокинувся рано і вийшов на двір. Вийшов і спинився.

Все село висипало на невеличку полянку перед великою ялинкою, де він поставив вертеп. Стояли, загорнені у вовчі і ведмежі шкіри, похмурі, мовчазні, і чекали, що він зробить. А навколо вертепу на гілках ялинок і на доколішніх деревах висіли також шкіри — вовчі, ведмежі, лисячі. Як колись вони вішали шкіри в жертву їх поганським богам, так тепер вони вирішили принести їх у жертву цьому новому Богові, про якого говорив їм цей чудний чернець із Києва.

Отець Тодось хвилину постояв, не знаючи, що йому робити. Потім повільно почав здимати шкіри з дерев і розстилати їх на снігу. Юрба стояла мовчки, вичікуючи.

Розстеливши останню вовчу шкіру, о. Тодось підійшов до найстаршого в селі, урочисто взяв його за руку і повів наперед. Там він став навколюшки на розстеленій шкірі і сказав старому:

— Бог хоче твоєї душі, а не жертви звіра. Ставай навколюшки і молись зі мною. Ставай! бачиш цю матір? Вона — добра. Ставай навколюшки і проси, щоб вона зробила і тебе добрим. Молись!

Старий нерішуче озирнувся, поглянув на вертеп і раптом усміхнувся беззубим ротом.

— Вона добра! — закивав він головою. — Вона — добра Мати.

Він став навколюшки, а за ним повільно і обережно, ніби налякані вівці, ставали навколюшки на шкірах і інші селяни.

Отець Тодось озирнувся і поволі заспівав:

— Різдво Твоє, Христе, Боже Наш,

Осяяло світлом пізнання увесь світ...

Коли він почав співати тропар утретє, кілька нерішучих голосів приєдналось до нього, спочатку боязько, потім сміливіше — і серед похмурого темного лісу вперше залунала спільна хвала Народженому Христу.

Із збірки „Давні дні”.

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ

В нашому журналі за місяць жовтень 1989 р. трапилася виймово прикра помилка. У фантастичному оповіданні п.н. „Чумацький шлях” пера нашого довголітнього дописувача ст. пл. Юрка Мончака переставлено в друку і повторено деякі частини на сторінках 5-й та 8-й а рівночасно зроблено скорочення небажані автором. Дуже просимо вибачення у автора і читачів.

Редакторка „Юнака”



РІЗДВО

(З книжки „Україна моїх блакитних днів”)

Олекса Грищенко, визначний маляр і мистецтвознавець, родом з Чернігівщини, Україна. Від 1920 р. жив у Франції, де здобув великі успіхи на виставках картин в Парижі; Серед числених творів Грищенка, які зберігаються в музеях України, Європи і Америки який пройшов складний шлях модерного мистця, зокрема кубізм, експресіонізм, переважають краєвиди експресіоністичного напрямку, що мають однак цілком своєрідну манеру.



* * *

Після іменин бабусі ми починали готуватися до Різдва, цього найбільшого й найвеселішого свята в Україні.

На гроші зі шаднички купували аркуші кольорового паперу для нашої таємничої „Звізди”, що мала нагадувати вишеську зірку, яка привела трьох царів з далекого Сходу з поклоном до народженої Боголюдини. Ця шестираменна „Звізда” робилася з прозорого паперу, а її кути оздоблювалися китичками з різнокольорових тоненько покрайних папірців. У прозорій середині „Звізди” — образок Різдва Христового, намальований на проолісному папері, що освічувався ззаду свічкою. Опісля ми приправляли цю „Звізду” до довгого держака так, що її можна було обертати направо й наліво.

Скінчивши наші шкільні завдання, пізно вночі робили офіцерські еполети з золотого паперу й декорації до „Машкарату”, або, як ми казали, „Мушкарату”, й „Кози”. Впродовж кількох тижнів шукали за справжніми шаблями, острогами, сукнею для „Машіри”, героїні цього дійства, й кожухом для „Діда”.

За тиждень до Різдва наш різник Порфірій, справжній велетень, приходив до нас колоти кабана, що його відгодували з дев’ять місяців. Заколотого кабана смалили на солом’яному вогні на кризі річки. Федусь, найбільший ласун, завжди умудрявся одержати свинячий хвостик, що ним він так ласував. Наша матуся й сестра Варварка виробляли всякі ковбаси, паштети, шинки, варені з корицею, перцем і запашним зіллям.

На Свят-вечір у кухні, в кутку під образами, на лаві, покритій запашним сіном, ставили казан з яшною кашею, й поряд величезний горщик з узваром, що його сік ми пили цілих два тижні.

На вечерю подавали за звичаєм горохвяну юшку з грінками, великого смаженого сома або солоного

судака з Каспію. На десерт була густозварена яшна каша, щедро полита медом.

Тільки-но з’їли кашу, як вже чути шкрябання за мороженими вікнами й голоси: „Благословіть колядувати”. Лямпу погашено; морозний дух вривається в кухню. З’являється тьмяно освітлена „Звізда” і наповнює кухню таємним шелестом паперу. Вона фурчить, коли її обертають то вправо, то вліво, а під час цього прегарні голоси співають Різдвяну коляду: „Нова радість стала...” Брат Микола своїм теплим басом підтягає колядникам, обдаровуючи їх мідяками, а Варка частує цукерками.

Тепер нам черга виходити. Спочатку ми відвідували сусіду — пана Кукловського. Приходили до нього з „Козою”. Я був за офіцера. Олександр, що зображав „Діда”, вштовхував козу до хати, і Гриць у вивернутому кожусі, з рогами на голові з борідкою, рачкує й затягує хрипким голосом:

„Я коза-дереза,
Пів бока луплена
За три копи куплена,
Тупу-тупу ногами,
Сколю тебе рогами
І ніжками затопчу,
Хвостиком замету...”

Коза то задкує, то підскакує наперед, а в цей час над нею два офіцери б’ються на шаблях. „Дід” жартує з глядачами.

Все просто, по-сільському, як водилося з давніх давен.

Гарненькі доньки нашого пана Кукловського беруть мене за руки: „Хто це може бути? Хто це? А-а, це Лексійко Грищенко!”

Нас частують солодошами, обдаровують мідяками, після того ми йдемо далі по місту, обходом.

У самий день Різдва мама будила нас до першої Служби Божої о четвертій годині ранку. Заспані, ми насилу взували висушені коло груби наші чоботи, і святково вбрані, з башликами на головах, разом з дідом, переходимо майдан засипаний кучугурами снігу, де не було ні стежки, ні сліду.

Входимо до церкви в той феєричний мент, коли — немов по магічному шнурі — одна по одній спалахують свічки на двох великих панікадилах. Це була велика радість для нас, дітей. За іконостасом, що блищав золотом, священник править Службу Божу. У святочній тиші лунає хор.

Олександр співає дишканта, Михайло й Іван баса, а я альтя.

Перший день Різдвяних свят. Неможливо описати, що це за радість. Сильний мороз і цілковита тиша. Тільки на голих віттях дерев щебечуть пташки.

У добре напалених домах і хатах панує веселість. Співають під супровід бандури. Грають у карти, лузають при цьому підсмажене насіння або кабачки.

Часом молода наречена прогулюється вулицями, співаючи разом зі своїми друзками, оздобленими пасмами різнобарвних стрічок, разками доброго

наміста, з блискучим хрестиком посередині. Довгі коси туго позаплетені. На голові молодої — вінок з воскових білих квіток. Зустрівши перехожого, вона зупиняється, урочисто вклоняється йому тричі аж до землі й запрошує його кажучи: „Просить батько, просить мати, і я вас прошу прийти до нас на мої заручини”. І хор дівчат підхоплює, немов одним, дзвінким, як кришталь, голосом старовинну пісню, „Радість минула”, що оплакує дівочтво, яке вже ніколи не вернеться.

Другий великий святковий день, це день св. Василя, що припадає на Новий рік. Раннім ранком, синюватим і непрозорим, скованим морозом, коли ми ще вигріваємося в ліжку, ватаги дітей, часто в батьківських кожухах, де в задовгих рукавах глибоко ховалися їх руки від морозу, вдираються в кожну хату й шпурляють по кімнатах жмені жита чи пшениці, горляючи: „Роди жито, роди пшениця і всяка пашиниця!..”

Наша дитяча кімната прокидається від гармидеру, чути, як зерно порошок об вікна й ікони. Тим часом зелена прорість жита, посіяного ще восени, спить у полі під грубою верстовою снігу.



З подій у сучасній Україні

ПОВЕРНУЛАСЯ ТРАДИЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТІЛЬЦІВ

В 1988 році вперше після п'ятдесяти років в Західній Україні повернулася традиція відзначування УСС та їхніх боїв за волю України. Ще літом 1988 року студентська українська молодь вирушила так, як це робили перед Другою світовою війною українські пластуни, на гору Маківку в Карпатах, де в 1915 році УСС виграли бій проти російських військ. І так, як колись пластуни, вони впорядкували занедбані довгими роками могили УСС, вичистили, відновили хрести та відтак там на Маківці відбулася церковна відправа, в якій взяло участь коло 20,000 людей.

В половині місяця жовтня українська молодь Львова влаштувала на великому спортовому стадіоні вперше свято 1-го Листопада, відзначаючи тим пропам'ятний для Західної України день в 1918 році, коли то українські війська зайняли Львів, а на

ратушевій вежі замаяв український прапор. З участю понад 20,000 осіб, в більшості молоді, молоді актори убрані у однострої Українських Січових Стільців співали стрілецькі пісні, яких вже дуже довго ніхто не чув, рецитували вірші, а на закінчення склали присягу вірності Україні словами (дешо зміненими) пластового обіту і заспівали національний гімн. Ціле це перше листопадове свято у Львові ми бачили зі зворушенням на стрічці відео, яку накрутили присутні на святі пластуни зі заходу.

В дні 1-го Листопада відбулися у Львові багаточисельні Богослужби і панахиди в церквах а відтак люди походом пішли на Янівський і Личаківський цвинтарі, де відправлено панахиди за Митрополита Андрея Шептицького, генерала Тарнавського, полковника Андрія Мельника та усіх загиблих УСС-ів.



ЗАМОВЛЯЙТЕ ПРОПАМ'ЯТНУ КНИЖКУ

Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч 1987

120 сторінок, 250 знімок, учасники вичислені, громада описана
Пригадайте собі або довідайтеся про Зустріч в Канаді в 1987 р.

Ціна - (Кан) \$30.00 кан. + посилка \$4.50 = \$34.50 кан.
(ЗСА) \$30.00 кан. + посилка \$2.20 = \$32.20 кан.
або \$26.00 амер. + посилка \$2.00 = \$28.00 амер.

*Заввага: Книгу можна оглянути у Вашій станиці.



ЗАМОВЛЕННЯ НА ПРОПРОПАМ'ЯТНУ КНИГУ ЮМПЗ-1987

Ім'я і прізвище

Адреса (латинкою)

.....

Число телефону (.....).....

Замовляю книжок. Залучую чек в сумі
(Чеки прошу виписувати на **Plast - Jubilee Book**)

ЗСА
Plast - Jubilee Book
270 Bremen Street
Rochester, NY 14621
U.S.A.

КАНАДА
Plast - Jubilee Book
2199 Bloor Street West
Toronto, Ontario
Canada M6S 1N2

Молодь чистить гроби УСС-ів на Маківці літом 1988 р.



Відправляють панахиду на Маківці



(світлини з редакції „Українського Тижневика”).

НА МАКІВЦІ

(Із пластової мандрівки „Лісових Чортів”)

Три великі олені стрілою погнали через зруб. Їхні ясні хребти блестіли на сонці у скоках через колоди. Пролетівши половину зрубу, олені спинились, повертали свої гарні голови і дивились униз. Там на краю ліса десять малих постатей пробивалося глибоким снігом угору.

Здивувалися олені: „Хто це ті люди, що в такий час під саме Різдво відважилися забрити у їхнє лісове царство? У таку пору ми ще гостини не мали!”

Нараз велику тишу перервала пісня, пісня, що її олені так часто чули в соняшні дні влітку — пластова пісня.

І зрозуміли олені, ще раз глянули наділ, та зникли в гушавині.

* * *

Слідами оленів та медведів ми пнялися вгору. Стежка влітку досить вигідна, тепер засипана глибоким, твердим снігом, спинювала наш похід. Але гнало нас угору сонце, що саме стало на півдні, а додавало сили це дивне враження, яке на кожного робить чарівне слово: „Маківка”.

Незабаром ми станули на місці. На тому місці, де колись шумів спокійно ліс, де пізніше шалів танок смерті і відбулася найбільша трагедія людства, де тепер, як пам'ятник великого минулого, хиляться сірі, дерев'яні хрести.

Ми станули мовчки між ними. І не знаю чому, — ми стояли довго-довго, не промовивши слова. Та знаю, що причиною тієї мовчанки не був звичайний цвинтарний настрій. Бо наші гадки не бігли в минуле; вони полинули кудись далеко-далеко вперед. А там, у майбутньому, знайшли ми щось велике, могутнє. І захоплення стиснуло наші горла. В очах наших не було смутку, — у них горів дивний вогонь і ми ясно дивились на понурі хрести.

* * *

Яке чудове місце на цвинтар! Яке інше від усіх, усіх на цілому світі! З одного боку силуетка темного, густого лісу творить романтичне тло для сірих хрестів. Напроти, — сам шпиль Маківки. Його узбіччя — це свідок того, що тут діялося. Колись пишався тут великий, густий ліс. Та прийшов день і ліс став в обороні своїх гір. Тепер його немає. Столітні смереки поклали свої голови-верховіття; залишилися поторошені пні, покалічені ворожими гарматами. Бідні дерева! Але і за ними не треба жаліти. Бо ось з-поміж пнів та колод густо рвуться у гору молоденькі, ясно-зелені смерічки. Згодом вони стануть лісом. Стануть на місце тих, що впали, укриють свіжою зеленню зголену Маківку.

А ген довкруги гори, білі лискучі гори, ці гори, за які сталася історична „Маківка”.

* * *

Сонце гаряче сміялося із чистого синього неба, гралося проміннями на хрестах і поторошених смереках. Чудово було! Та надто довго тривала наша гостина у братів-героїв. Нам треба було відійти, шлях провадив нас на доли, у села, міста, між людей. Там за кілька днів ми будемо святкувати Різдво. А наші герої і хрести і постріляні смереки залишаться самі. Та ні! Коли різдвяна зірка принесе свою вістку, коли понесеться голосне „Христос Родився!”, тоді, wraz з цією піснею полинуть наші серця на самотній цвинтар і тут святкуватимуть це свято...

Сонце сильно похилилося на близьку гору, коли ми поверталися на доли. У наших душах було світло, так радісно в серцях, легко було, а проте, ішли ми мовчки і пісня чомусь не співалася. Поволі ступали ми по засніженому хребті, а за нами клялися на лискучий сніг довгі, сині тіні.

3 січня 1928 р.

Ю. Старосольський

(Альманах „Червоної Калини”)





ВОСКУВАННЯ ЛЕЩЕТ

Ескімоси, кажуть, мають окремі назви для сор-ок видів снігу. Їдучи за всякої погоди, лещетар свідомий різноманітностей снігу, але до воскування йому треба знати тільки чотири, суто практичні категорії.

1. Свіжий сніг, при температурі нижче 0°C [32°]*. Складається він зі сніжинок різної, і додаймо, чарівної форми. Він може падати тепер, міг падати вчора, тиждень тому, в то й давніше, але — якщо температура за весь той час не підносилася вище 0°C — він зберігає свою кристалічну будову. Це найкращий сніг до їзди, а температура від -5°C до -15°C — ідеальна температура. На такий сніг уживаємо твердого воску. Так воскуємо ще навіть тоді, коли тоненький верхній шар був розтанув, а потім замерз; він легко проломлюється, а під ним ще далі кристалічний сніг.



2. Аморфний сніг, при температурі вище 0°C . Це старий сніг, що зовсім розтанув. Він — крупнистий, у ньому вже нема сніжинок. Такий сніг буває при кінці зими.



3. Лід, при температурі нижче 0°C . Це сніг, що був розтанув, а потім знову замерз. На цій твердій і небезпечній поверхні — початківцеві нерозумно їхати.

4. Вряди-годи паде мокрий сніг, при температурі вище 0°C .

На кожний різновид снігу є відповідний віск. Але навіщо воскувати лещета? Воскуємо їх ось чому. Зі споду лещета покриті плівкою поліетилену. Вона слизька і лещета ковзаються по снігу, по всякому снігу. Під гору ними не можливо їхати. На плоскій поверхні і з гори нам — щоправда — треба ковзатися, але невосковані лещета ковзаються самі, без чи проти нашої волі. Лиш воскуючи, може лещетар сам вибирати швидкість та стримувати лещета.

Як посуваємо навосковану лещету, сніг — через тертя-топиться, так, що їдемо на тонісінькому шарі води.



Як притискаємо лещету до снігу, кристалики чи крупинки проникають віск і лещета затримуються. Миттєве стримування лещет потрібне не лиш під гору, а й під час їзди по плоскому терені.



Воски є двох родів: тверді і так звані клістери. Тверді воски — це парафіна, до якої додають різні складники. Їх купуємо дозами в циліндричних обгортках з дуже м'якого металю. І обгортка і сам віск є різної барви, відповідно до температури. Крім того, межі температури — як і прикмети снігу — надруковані на обгортці. Клістер — це напів рідка, в'язка речовина. Вона дуже липка — звідси й норвезька назва: Klister. Купуємо його в трубочках, величиною трубочок зубної пасти. Клістери — теж різнокольорові, на трубках теж надрукована інформація про сніг і температуру. Клістер уживаємо на старий, не-кристалічний сніг вище 0°C , а один клістер уживаємо на лід. Загально кажучи, клістерів уживаємо не часто. Переважно вживаємо твердих восків: завжди на свіжий сніг (категорія 1), а інколи теж — вище 0°C .

Твердий віск накладаємо так. Обнажуємо віск, віддираючи зверху пасочок металеві обгортки і натираємо, ніби креслимо, всю довжину лещети. Шар повинен бути тонкий. Тоді корком, колись природнім, а тепер синтетичним (кращим) вигладжуємо віск.

Це може виглядати на тяжке завдання. Насправді віск вигладжується (зачинає топиться), як потremo синтетичним корком два-три рази. Шар воску не повинен бути грубий, а особливо не повинно бути грудочок, бо тоді тяжче вигладжувати. Навоскована поверхня повинна бути гладка. Тоді лещета треба охолодити і накласти віск другий і третій раз таким способом, як перший раз. Під час їзди

* $^{\circ}\text{C} = 5/9 (^{\circ}\text{F} - 32)$; $^{\circ}\text{F} = 9/5 ^{\circ}\text{C} + 32$

віск стирається і тому побажано більше воску. Віск можемо вигладжувати теж спеціальним залізком, а то й звичайною праскою, нарегульованою на низьку температуру. Віск має зачати топитися, але не куритися. Лещетарські воски топляться при температурі від 60°C до 80°C. Загарячою праскою, а особливо полум'ям можна пошкодити поліетелен.

Про тверді воски треба сказати ще таке.

а) Воски для нижчих температур є твердші, ніж для нижчих температур. Наприклад: зелений віск — твердший від синього, а синій — твердший від фіолетного.

б) Лещета навосковані твердшим воском, ніж треба, будуть заслизькі, а м'якшим, ніж треба — заповільні; якщо ж — занадто м'яким, то віск замерзне.

в) У сумнівах слід вибирати твердший віск, бо на твердий віск можна накласти м'якший, але не навпаки (як масло на мармеляду).

г) Щоб віск краще тримався на лещеті, можна покласти наперед, на середині лещет, спеціальний віск, званий base wax.

Клістер накладаємо так. Витискаємо його з трубочки (яка на рисунку), а потім вигладжуємо лопаточкою (долученою до кожної трубки клістеру), щоб постав тоненький шар.



Заки їхати, лещета навосковані чи то твердим воском, чи клістером, слід охолодити надворі.

В лещетарських теренах, коло лещетарської гостинниці, є звичайно великий кольоровий термометер, що показує, котрий віск треба вживати в даний час.

Воски і клістери бувають різних марок — виробляють їх у країнах, де поширене нордійське лещетарство. Найбільше відомі такі: Rex — у Фінляндії, Токо — в Швейцарії, Holmenkol — у Німеччині та Swix, найбільше популярний, — у Норвегії. Доцільно є вибрати одну марку і не мішати інших. Експерименти з різними восками — лиш для змагунів. Вони теж часто кладуть інший віск на середину лещети, під стопу, а перед і зад лещет воскують твердшим воском, щоб були швидші.

Та початківцеві нема чого задивлятися на їхнє воскування, бо вони присвячують йому багато уваги. А на міжнародні змагання з національними дружинами приїджають спеціалісти від воскування,

з кількома парами різних лещет для кожного змагуна, між ними (цікаво!) — лещета, що їх не потрібно воскувати. Вони, а не змагуни, воскують лещета, а перед тим слухають метеорологічних звідомлень, мірять температуру і вологість снігу (а може й ночей не досипляють), бо на таких змаганнях перемога інколи залежить від 1/100 — секунди.

Все це не має практичного значення для початківця чи пересічного лещетаря. Для них найважливіше те, що на доброму снігу (категорія 1), коли найкраще їхати, легко дібрати віск і легко воскувати. На іншому снігу — інколи тяжче дібрати віск, але те, що вміють інші, напевно зуміють пластуни. Зрештою, для початківців придумали спрощену систему воскування, в якій є всього два воски: один на „сухий”, а другий — на мокрий сніг, наприклад Swix Gold і Swix Silver.



На кінець треба додати, що до воскувального приладдя, крім корка, належить ще й плястикова плитка, зіскробувати віск (коли треба накласти твердший). А клістер усуваємо спеціальним розчинником, заки накладати віск, чи інший клістер.

Слід згадати ще й таке. Звичайно воскуємо на місці їзди, коли вже знаємо температуру і сніг. Але, слухаючи метеорологічних передбачень, на добрий сніг (категорія 1) можна вгадати віск наперед та навоскувати лещета ввечері перед виїздом на другий день рано, — дома, вигідно, вигладжуючи віск залізком. З досвідом, така штука вдається дуже часто.

Д.Ш.



ЧОМУ КОМПАС ВКАЗУЄ НА ПІВНІЧ?



У більшості пластових таборів ставлять дивні „енігми”, значиться класичні питання, які видаються цілком прості, але на які мало людей має правильні відповіді, чи взагалі, рідко хто колись застановляється над такими запитаннями. А це справді шкода, бо це лиш покаже наскільки ми часто приймаємо за самозрозумілі факти чи феномени, які в дійсності мають складні принципи та закони, що ними керують.

Цьогорічна Лісова Школа теж кинула у пластовий світ таке дивне питання: що, властиво, спричинює магнетичний полюс кругом землі? Ми усі мали змогу експериментувати із компасом, і напевно не раз переконалися, із більшим чи меншим успіхом (особливо меншим підчас лисячого бігу!), що його стрілка завжди вказує на північ. Але чому вона завжди вперто туди повертається? Учасники ЛШ '89 дуже швидко відповіли: „Та очевидно тому, що на півночі є магнетичний полюс”. Нажаль така відповідь не задовoliла булаву ЛШ, і одного вечора, коли табір (крім завзятих героїв у „білому шатрі”) поринув у тихий сон, а булава куняла у штабі, виринуло це питання: що спричиняє магнетичний полюс кругом землі? Це дещо „збило з пантелику” команданта, Павла Небесного, бо ж він, як і булавний Славко Галуга, інженер, і ще до того інженер електрики. Довго думали, і в таку пізню пору вискакували різні гіпотези (деякі з них були дійсно дивні і ще більше неймовірні.)

Найпростіша відповідь була така: на північній полюсі є великі поклади заліза, і вони спричиняють магнетичне притягання компасових стрілок з цілої земської кулі. Гм, цікава гіпотеза. Значиться, коли магнетичне поле є досить сильне, щоби спрямовувати компаси десь в Аргентині, то такий сильний магнетичний полюс прямо би зривав компаси з руки пластунів північної Канади. Дальше: магнетичне притягання повинно би тоді бути спрямоване векторіально просто в напрям покладів заліза, значиться в Аргентині чи Австралії компасові стрілки повинні би бути спрямовані вниз, до землі, прямо в лінії крізь землю в сторону північних покладів заліза. Проте пластуни з Аргентини мене запевнювали, що так не є, і що стрілки їхніх компасів лежать поземо, а не стирчать якось вниз. Отже, щось тут не грає з тими покладами заліза.

Щоби забити останній цвях у трумну цієї гіпотези, наведу ще один факт. Ми усі знаємо, що магнетичний полюс „мандрує” по півночі кулі земської, і ефект цього феномену ми бачимо у зміні магнетичного відхилення з року на рік. Іншими словами, в додаток до магнетичного відхилення,

топографічні карти теж нам вказують наскільки це магнетичне відхилення міняється кожного року (збільшується чи зменшується відносно правдивої півночі, залежно від нашого положення на кулі земській.) Отже з того виходить, що магнетичний полюс міняє своє положення там на вершку гльобуса!

А хто його пересуває? Наші пластуни-комедіанти зараз же запропонують, що це якесь плем'я ескімосів кожного року викопує зпід снігу ці поклади заліза, ладує їх на саночки запряжені у кілька пар псів, та перевозить цей супер-магнет в інше місце на півночі, і тоді його знову закопує у сніг аж до наступного року. Гм, справді, вже трохи надто смішно стає.

І закінчилася Лісова Школа, і роз'їхалися усі додому, і далі ніхто не мав відповіді на це питання. Проте Славко Галуга недавно надіслав мені листа: „Маю відповідь на славне питання ЛШ '89! Прочитай собі”, і разом з листом була залучена фотокопія із якоїсь книжки фізики. Ось і пояснення.

Геомагнетизм — це наука про магнетичний полюс землі, чи взагалі будь якого космічного тіла. Геомагнетичний полюс складається із двох частин; перша частина є внутрішня (спричинене внутрішнім складом самої кулі земської), і є вдсятеро разів сильніша від другої частини, зовнішньої (спричиненої електромагнетичним струмом іоносфери.) Перша частина, внутрішня, є спричинена різницею в обороті земної шкаралупи (поверхні) в порівнянні до розтопленого, рідкого нутра планети. Ага! Ось і відповідь. Значиться, розтоплене ядро планети обертається дещо відмінно від поверхні землі, і це спричинює електромагнетичний полюс, який спрямовує компаси в одну сторону. Тому, що обі фази, плинне ядро і застигла шкаралупа, є динамічні у своїй поведінці, отже це спричинює мандрування північного полюса, а це виявляється у формі змін магнетичного відхилення.

В додаток до цього, соняшні заворушення, виявлені соняшними плямами, мають вплив на силу магнетичного полюса землі, і можуть навіть спричинити тимчасову зміну у напрямі позитивного і негативного напрямку полюса. І дійсно, в історії нашої землі були зміни у напрямі півночі, значиться північ („позитивна” сторона полюса) обмінювалася із півднем („негативною” стороною полюса.) Гм, цікаво би було щойно тоді побачити висліди лисячого бігу коли раптом компас би вказував північ там, де повинен бути південь. Згадаймо теж, що ці тимчасові зміни в напрямі магнетичного полюса є спричинені раптовим надлетом соняшних протонів та електронів у зовнішню земну атмосферу. Подібне бомбардування земної іоносфери спричиняє „північне

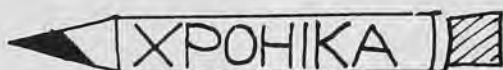
сйиво'', коли атоми кисню (O_2), водня (H_2) і азоту (N_2) є зекситовані обстрілом цих електромагнетичних частинок.

Отже наступний раз коли ви загубитеся на лис-ячому бігу, або на мандрівці зайдете за компасом не туди, куди треба було, пам'ятайте, що все зможете зіпхати вину на тимчасове раптове вивернення магнетичного полюса. Коли докладно вияснете виховникові сам принцип магнетичного полюса, включно із іоносферою, протонами, північним сй-

вом та азотом, вірте мені, не будете мати жодної кари. Навпаки, напевно одержите псевдо „таборового Айнштейна'', і принаймні порядне признание, якщо не відзначення, у таборовому звіті.

А для тих, що шукають нової енігми, ось запит: чи треба намочувати шнури у воді перед тим, що будете в'язати в'язання на піонерські споруди? Вказівка для розв'язки: чи шнурок корчиться чи напухає коли є мокрий, і що станеться коли він висохне?

ст. пл. Юрий Мончак



НАШ ВПОРЯДНИК

Теодор Кушак був нашим пластовим виховником впродовж нашого юнацького життя. Запровадивши гурток „Соколи'' до їхньої третьої пластової проби, він допоміг нам закінчити цикл нашого пластування, який розпочався коли наш гурток прийняли до новацтва привітом „Готуйсь''. Тому гурток є дійсно йому вдячний за поміч у закінченні цього циклу. Теодор перебравши наш молодий гурток від свого товариша ст. пл. Борислава Білаша II, відразу продовжував його працю завжди стараючись зацікавити нас пластовим життям. Дивлячись сьогодні на наш гурток я бачу, що він це досягнув. Із сімох членів два є юнацькими виховниками, а два новацькими.

А коли згадуємо Теодора, то гурток не говорить лише про знаменитого виховника, чи лише знаменитого приятеля але і про виховника і приятеля. Якось він умів тримати баянс поміж своїми виховними обов'язками і дружнім відношенням і це разом допомагало йому бути одним із найкращих виховників у Пласті. З нашим другом ми пережили багато приємних таборів і гурткових прогульок. Пригадую як одного разу ми поїхали до „Українського Парку'' зимою, щоб приготувати снігові хати на зимову прогульку, яка мала відбуватися наступного тижня. Ми закінчили свою працю за вісім годин та зачали вертатися до авто мокрі та втомлені. Пробираючись снігами хтось жартом запитав Теодора чи він пам'ятав загасити світла у своєму авті. Навіть не надумуючись він відповів, що напевно згасив, але було б смішно як би цього не зробив. Думаю, що він того так легко не забуде. Коли ми прийшли до авто світла були справді згашені, але показалося, що тому, що Теодор їх таки лишив, за цей час батарея зовсім виладувалася. На щастя за якої пів години над'їхало вантажне авто і його водій передав електрику із своєї батареї. Після двох годин ми були в нашій домівці щасливі та мудрійші.



Ст. пл. Теодор Кушак — Дрот

світлив: ст. пл. Б. Білаш — Дрот

Згадуючи цю нашу прогульку тепер, я багато дечого завважив. Перш усього ми не боялися, не журилися ані не сперечалися. Замість того ми по товариські жартували з Теодора, але лише тому, що ми його любили і мали довір'я, що він не буде на нас лихий. Але крім приємного жартування, він ще був нашим виховником і ми його поважали і уважно слухали його наказів. Цікаво, що ми не гнівалися на Теодора. Наша сильна дружба усіх нас зв'язала і у пригоді ми знали, що можемо полягати один на другого. Це сильне братерство це було найважливіше, що Теодор допоміг нам досягнути і ми йому дійсно за це дякуємо.

Хоча наш гурток це Теодорові ніколи не сказав, ми „Соколи'' складаємо ст. пл. Т. Кушаківі щиро подяку за його альтруїстичну невтомну працю над нашим вихованням. Він нам допоміг закінчити цикл пластування, він поміг своїм зеленим прихильникам стати самим пластовими виховниками. Це величезне завдання, яке він добровільно і святочно перебрав на себе і завершив і тепер після шістьох років я можу щиро сказати, що наш друг Теодор буде мати все нашу дружбу і пошану. Многая Літа!

ст. пл. Михась Петрик
Колишній гуртковий
гуртка „Соколи''
Вінніпег

КВТ IV

Цього літа я відбула цікавий корисний та премний табір на „Вовчій Тропі”. Це був IV Крайовий Вишкільний Табір для підготовки до третьої юнацької проби. Табір тривав два тижні від 8го до 23го липня. Хоча цей час пролетів і табір здавався надто коротким, я багато навчилася і також дуже приємно перебула цей час. Всі учасники були завзяті та амбітні. Ми всі разом працювали і дуже зжилися за ці два тижні. Провід і була також дуже працювали та радо нам помагали і передавали своє знання пластування. Всі зайняття та всі гутірки були пристосовані до поодиноких точок третьої проби.



Вид на озеро в часі прогульки КВТ

Наші зайняття були дуже різні. Ми писали писанки, здавали вмілість „два пера”, здавали іспит

фізичної вправності, вчилися про музику, церкву, літературу та про молодь у світі.

Ми відбували різні інші гутірки та здавали багато вмілостей. На цьому таборі я здобула майже усі точки до третьої проби. Я приїхала на табір з майже чистим індексом, а від'їхала зі заповненим. Я також здала дуже багато вмілостей. Хоча цілий час табору був приємний, однак найцікавішою для мене була наша триденна прогулька у гори Адірондакс. Ми плянували видрапатися на найвищу гору а це на гору Марсі, але нажалі не всі здобули вершок. Було багато причин чому не все вийшло точно, але це зовсім не пошкодило прогульці. Ми все ж таки мали дуже багато причин чому не все вийшло точно, але це зовсім не пошкодило прогульці. Ми все ж таки мали дуже багато цікавих пригод. Багато із них було завдяки відпочили, обмилися і розповіли собі наші пригоди.

Коли ми вернулися на „Вовчу Тропу” ми побачили, що табір вже кінчиться. Хоча нам було сумно і ми були б радо ще лишилися на ще два тижні, ми знали, що наші спомини з цього табору залишаться нам на завжди. Це був справді надзвичайний табір!



СКОБ!

пл. розв. Андрея Матвійшин
Гурток Лисиці 6-ий Курінь
ім. Марка Вовчка, Чікаго



Учасники табору КВТ

НАША ПОДОРОЖ НА КВТ IV

Ми члени гуртка „Яструби” а саме: пл. розв. Роман Петрик, Боян Трач і Роман Кур'євич довідалися про цей феноменальний табір на Святі Весни від ст. пл. Каті Масник. Ми рішили по короткій дискусії, щоб на нього поїхати. Ми зібрали усі наші сили, книги і наші гроші — насправді не наші але родинні, та поїхали.

Перед табором ми приготувалися до вмілостей, що були в програмі. Ми прилетіли до Ньюарку, де нас дуже гарно прийняла пл. сен. Марійка Гельбіг і нами заопікувалася. Коли ми приїхали на Вовчу Тропу ми довідалися, що ми майже одині були з Канади на цьому таборі. Але ми пізнали кількох із Золотої Булави а з іншими скоро познайомилися. Цей табір був знаменитий. З булавою всі мали близький контакт. Було багато праці, але працю ми скоро виконували через наш гумор.

Наші пригоди на цьому таборі не мають кінця. Наші жарти, наші історії, наше знання, наші ножі й сокири показували всім, що ми з Вінніпегу. Але ми хочемо розповісти про ці три дні, коли ми зн. пл. розв. Роман Петрик і Боян Трач робили вмілість „Три пера” а пл. роз. Роман Кур'євич пішов з таборовиками на гірську мандрівку.

Р. Петрик розповідає: Друг Р. Якубович перев'язав мені шматинкою очі і запровадив на місце, де я мав перебувати. Я збудував собі шалас, спосіб як збирати воду (соняшний стіл) і місце на вогник. Того першого дня я тяжко працював. В лісі було дуже сухо і ніде не можна було найти води. Як я мав дати собі раду в „пустині” через три дні? Я почав молитися і скоро заснув. Коли збудився на другий день було хмарно і почав падати дощ. Бог мабуть почув мою молитву! Я виставив свою менажку, щоби назбирати дощ. Десь коло полудня вода почала перетікати через шалас, тоді я розібрав свій соняшний стіл і покрив шалас своїм дощевиком, щоби не змокнути цілком. В год. 12й того дня я знову молився, але тепер, щоб дощ перестав. Я покладав свій виряд, щоб могли скоро видряпатися на дерево у випадку потопу. Цілий день я спав у шаласі і не виходив, щоб не промокнути. Чи Бог мені знову мав допомогти?

Вранці третього дня я збудився і зробив руханку. Сонце вийшло і зачало сушити землю. Я радів, що якось витримав цілу ніч дощу. Цього дня я вже чекав на друга а в міжчасі трохи з'їв, писав в записнику аж прийшов друг Роман з Бояном і мене врятували.



Пл. розв. Боян Трач зліва і пл. розв. Роман Петрик — зправа світлив Б. Трач



Гості з Вінніпегу: зліва до права Б. Трач, Р. Петрик, Р. Кур'євич

Добре але не легко перейшла вмілість „Три пера“.

Пл. розв. Боян Трач розповідає: Друг Роман повів мене дорогою та за якийсь час закрив хусткою очі. В 9:00 год. я опинився на терені, де я мав перебути три дні. Перший день був дуже довгий. Я назбирав не ціле горнятко води з роси але вона була дуже брудна. Закінчив будувати шалас, запалив вогонь. Ніч була дуже зимна але мені було тепло. Друг Роман остерігав мене, що найтяжча частина вмілості це бути самим, але я якось не збожеволів.

На другий день я мав досить води, бо цілий день падав дощ. Я мав багато до пиття але був цілком мокрий, тільки коц затримався трохи сухий. Я не мав вогню, бо все дерево було мокре. Мені було дуже зимно і я перестав думати про їжу чи самоту, я журився тільки як втримати тепло тим коцом довкола себе. Чекав, чекав і діждався якось живий до ранку. Дощ перестав падати і я знав, що ще лише чекає мене один день. Я зав'язав коц довкруги себе і виглядав немов монах. Сів на великому камені й дивувався, що я там роблю та чому я там є.

Пл. розв. Роман Кур'євич: На початку нашої мандрівки нас поділили на дві частини. Частина, в якій я був ішла перша і ми вирушили в дорогу. Першої ночі було дуже зимно. Різні звірята приходили і переходили місце нашого табору. Пів

години після того, як я закінчив стійку та пішов спати, збудили мене крики. Показалося, що на місці де ми розтаборилися був ведмідь, який пробував вкрасти нашу їжу. Він таки вкрав а нам було менше нести.

Другого дня по довгій мандрівці вісім миль ми добре втомилися. В часі того дня наша група вилізла на вершок Монт Марсі. Відтак ми йшли горами і долинами аж зайшли на місце табору. Ми поговорили, поговорили, пригадували свої пригоди а потім пішли спати.

Третього дня ми встали на час. Привітав нас зимний гірський ранок. Після сніданку ми зібрали наш виряд і почали нашу дорогу до останньої точки нашої мандрівки а відтак додому.

Ми члени гуртка „Яструби“ хочемо подякувати усім тим, що нас гостили, завезли на табір а відтак назад до Ньюарку на летовище. Також дякуємо булаві КВТ IV і всім КВТівцям, бо без них табір не був би відбувся.

пл. роз. Роман Петрик

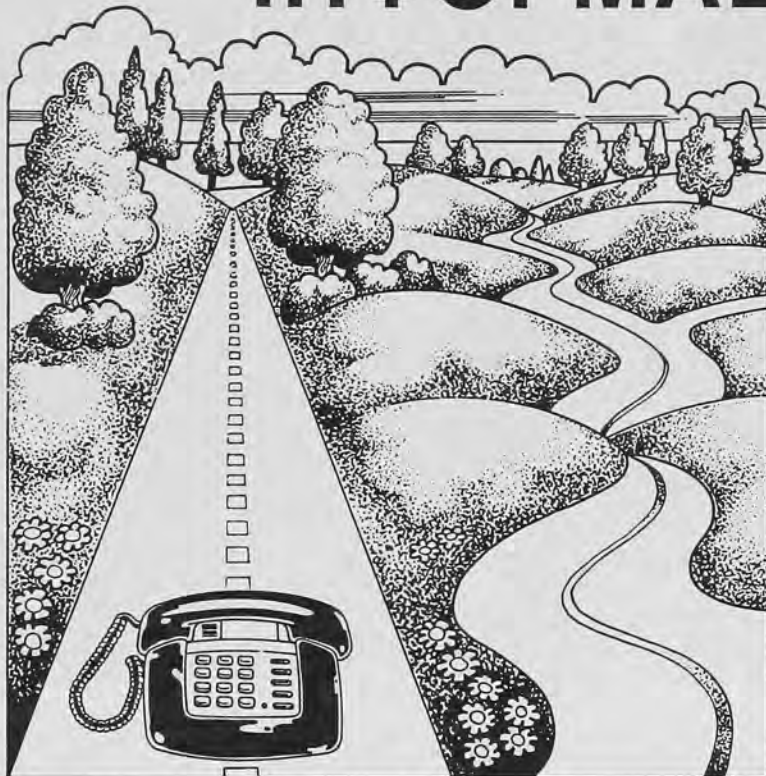
пл. роз. Боян Трач

пл. роз. Роман Кур'євич

із 7го Куреня ім. Святослава Завойовника

Вінніпег

НАВПРОСТЕЦЬ ДО УРЯДОВИХ ІНФОРМАЦІЙ



ШВИДКО І ЛЕГКО

Чи у вас є питання щодо програм і обслуги, що їх подає Уряд Канади?

Довідку про це Канада спрямує до потрібної особи у відповідному бюро, де ваш запит буде полагоджений.

Оминути довгий покручений шлях — візьміть легку пряму стежку до Довідок Канади.

• У Квебеку дзвонить: „КОМУНІКАЦІЯ — КВЕБЕК

Щодо місцевого виклику шукай телефонічного спрямування секції на синіх сторінках Комунікація-Квебек.

На безкоштовний виклик далекого віддалення натисни „0” і проси пункт-зеніт Комунікації-Квебек.

ТДД Місцевий (514) 873-4626
ТДД викл. безкошт. 1-800-361-9596

• У Принц-Едвард Айленд викл.:

*АЙЛЕНД ЗАПИТАННЯ
Шарлоттетовн (902) 368-5050
Безкоштовний виклик: 368-5050

• У Нью Брансвік виклик:

*НЬЮБРАНСВІК ЗАПИТАННЯ
Фредеріктон (506) 453-2525
Безкошт. запит.: 1-800-442-4400

• У Ньюфаундленд виклик:

Ст. Джонс (709) 772-4365
ТДД (709) 772-6226
Безкошт. 1-800-563-2432

• У Саскечевані виклик:

*ЦЕНТР ЗАПИТІВ ДО УРЯДУ
Ріджайна (306) 780-6683
ТДД (306) 780-7565
Безкшт. викл.: 1-800-667-7160

• У Бритіш Колумбія виклик:

Ванкувер (604) 666-5555
ТДД (604) 666-2560
Безкшт.: 1-800-663-1381

• У Альберті виклик:

Едмонтон (403) 495-2021
ТДД (403) 495-4161
Безкшт. викл. 1-800-232-9481

• У Манітобі виклик:

СЛУЖБА ЗАПИТІВ ГРОМАДЯН
Вінніпег (204) 945-3744
ТДД (204) 945-4796
Безкшт.: 1-800-282-8060

• В Онтаріо виклик:

Оттава (613) 995-7151
ТДД (613) 952-0845
Безкшт. викл. 1-800-267-0340

Норт Бей (705) 476-4910
ТДД (705) 476-7788
Безкшт. викл. 1-800-461-1664

Торонто (416) 973-1993
ТДД (416) 973-8099
Безкшт. викл. 1-800-387-0700

• У Новій Шкотії виклик:

Галіфакс (902) 426-8092
ТДД (902) 426-6696
Безкшт. викл. 1-426-8092

• Юкон території виклик:

*ЦЕНТР ЗАПИТІВ У ЮКОНІ
Вайтгорс (403) 667-5811
Безкшт. викл. 1-800-661-0408

*Довідки Канади діють у порозумінні з службою запитів у провінціях



Supply and Services
Canada

Approvisionnement et Services
Canada

Canada

Secretary of State
Ad #SS89-022 (Ethnic L3)
B&W, 7" X 150 lines newspaper ad
Foster Advertising (Toronto-November '89)
Docket #89P0900

ДАТКИ НА ПРЕСФОНД „ЮНАКА” І НА ФОНД ПЛ. ВИДАНЬ що вплинули від 20 вересня до 20 листопада 1989

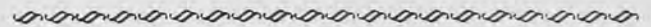


ЗСА:

\$430.00	— пожертва на пластові журнали „Готуйсь” і „Юнак” — не прийнята заплата за працю в кухні на оселі „Вовча Тропа” під час таборів п. Анни Рак з Асторії, Н.Й.
25.00	— в пам'ять Юлії Скв'ртнянської — матері пл. сен. Ірини Стецури пожертва Верховинки від Оксани Лапатинської
120.00	— Ярослав Цюк з родиною дальша пожертва (щорічна) на „Залізний фонд” Пл. В-ва в пам'ять Ольги Цюк — дружини й матері.
665.00	— пожертви замість квітів на могилу св. п. Ірини Чайківської склали приятелі на дарункові передплати „Юнака” для незаможних дітей.
165.00	— склали замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Олександра Когута, Чікаро — пл. сеніори та колишні члени Пласту.
175.00	— на прес-фонд „Юнака” склав, як і кожного року, пожертву (неприйнятний гонорар за ведення пл. таборів влітку цього року) пл. сен. Ярослав Пришляк.
50.00	— склала в роковини відходу на Вічну Ватру свого Чоловіка в родині батька і дідуся — Володимира Книша на прес-фонд „Юнака”
100.00	— на прес-фонд „Юнака” у пам'ять усіх померлих батьків у 1987-1989 рр. членів Загону „Червоної Калини”
100.00	— Курінь УСП ім. д-ра О. Тисовського склав \$50.00 — замість квітів на могилу св. п. Марії Гири — бабуні Наді Ратич, а також \$50.00 — на могилу св. пл. сен. Леоніда Бачинського члена 1-го Куреня УПС ім. С. і О. Тисовських.
100.00	— надіслав пл. сен. Микола Кавка, Філядельфія, як дружню допомогу Пл. В-ву на заклик Діловода Пластових Видань — пл. сен. Миколи Юника.
\$1830.00	Разом

Канада:

\$260.00	— Замість квітів на могилу пл. сен. Романа Самотулки — члени Пластової Станиці в Ст. Катерінс склали на прес-фонд „Юнака”.
300.00	— дарунок від Української Національної Кредитової Спільноти в Монреалі, надіслав управитель Роман Стефанюк.
20.00	— пл. сен. Стефанія Бушик — пожертва на прес-фонд і на неперіодичні видання
120.00	— дружня допомога від Осередка Праці УПС, Монреаль — акція пл. сен. Володимира Куліша.
50.00	— дружня допомога на заклик КПС, Канада (пл. сен. О. Марченко пожертва о. Володимира Тарнавського з Едмонтону.
815.00	— пожертви — дивись „Замість квітів” на могилу св. п. Павлини Веприк, Торонто
10.00	— прес-фонд — пожертва пл. сен. Василя Максимця, Торонто.
74.00	— пожертва п. Іванни Левицької на прес-фонд пл. журналів при нагоді відвідин Пл. Дому.
50.00	— родина Ольга і Олександр Бабиценки склали в пам'ять незабутньої доні Одарки пожертву замість квітів на її могилу
Англія:	
\$10.00	— Н.Б. Крушельницька пожертва на прес-фонд пл. журналів.
\$1709.00	— Разом



Замість квітів на могилу

св. п.

ЮЛІЇ СКВ'РТНЯНСЬКОЇ

матері Верховинки пл. сен. Ірини Стецури склали \$25.00 „Верховинки” — 25 Курінь УПС на прес-фонд „Юнака”.

Замість квітів на могилу

св. п.

ІРИНИ ЧАЙКІВСЬКОЇ

склали приятелі \$665.00 — з Пластової Станиці Філядельфія: \$100.00 — Олег та Реня Цюки; по \$50.00 Туся і Юрко Даниліві, Р. і І. Олійники, М. і Я. Скальчуки; \$40.00 Н. і Н. Сендзіки; по \$25.00 — Слава і Мирон Біласи, Оленка і Володимир Карпиничі, Олесь і Люба Лабуньки, Роман і Тетяна Левицькі, Люба Кос, Орест і Леся Лесюки, Григорій і Аня Олійники, Гануся Стадниченко, Марта і Остап Тарнавські; по \$20.00 — Юліан і Олена Головаті, Анна Клос, Іванка Луцишин, Б. і Д. Микитюки, Віра Пак; по \$10.00 — Леся Гадач, Марія Касіян, Уляна Могер, Оля Царинник, Надія Чемеринська. Зібрані фонди призначили жертводавці на дарункові передплати для незаможних родин — Аргентина, Бразилія.

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. ОЛЕКСАНДРА КОГУТА

члена Пластової Станиці Чикаго склали пл. сеніори: по \$20.00 — Ярослав Ганкевич, Галина Заяць, Ткачук Орися та колишні пластуни: Христина Горчинська, Тиміш і Марійка Трусевичі; по \$10.00 — Іванна Горчинська, Василь Литвин, Роман Мишик, Ірина Пежанська, Юрій Яримович; по \$5.00 — Іванна Городиська, Плешкевич Омелян, Тарас Филипович, разом \$165.00 — на пластовий журнал „Юнак”.

Замість квітів на могилу

св. п.

померлих **БАТЬКІВ ЧЛЕНСТВА КУРЕНЯ „Червона Калина”**, що померли в 1987-1989 роках зібрано на прес-фонд „Юнака” у курені \$100.00

У п'яту сумну річницю відходу
на Вічну Ватру
Дорогого Мужа, Батька, Дідуня

в. п. пл. сен.

ВОЛОДИМИРА КНИША

члена Куреня УПС „Характерники” на Пресфонд „Юнака” \$50.00 зложила дружина пл. сен. Поля Книш

Замість квітів на могилу

сл. п.

ЛЕОНІДА БАЧИНСЬКОГО

члена 1-го Куреня УПС ім. д-ра О. Тисовського \$50.00

і св. п.

МАРІЇ ГИРИ

— бабуні членки Куреня УСП ім. д-ра О. Тисовського Наді Ратич складав \$50.00 Куринь УСП ім. С. і О. Тисовських — на прес-фонд „Юнака”.

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. РОМАНА САМОТУЛКИ

члени Пластової Станиці в Ст. Катерінс, Канада склали \$260.00 — по \$25.00 — Пластова Станиця, пл. сен. Орест і Ірина Гараси, по \$20.00 — пл. сен. Степанія і Тарас Гараси, адв Олександр і Олена Бабії, адв. Богдан і Марія Долішні, пл. сен. Володимира і д-р Вадим Прокопці, пл. сен. Михайло і Євгенія Татухи, Степан Тиховецький, пл. сен. Оля і Ярослав Ткачуки, Родина Нестор і Марія Сьолковські, родина Івана Шаха, \$10.00 — Варвара Рос.

Замість квітів на могилу

св. п.

ст. пл. ОДАРКИ БАБИЧЕНКО

склали на прес-фонд „Юнака” батьки Ольга і Олександр Бабиченки \$50.00

Замість квітів на могилу

св. п.

ПАВЛИНИ ВЕПРИК

склали пожертви на **ДРУЖНЮ ДОПОМОГУ ПЛАСТОВІЙ ПРЕСІ: \$100.00** — Ірина і Роман Вжесневські; по \$50.00 Марта і Євген Вашуки, М. Городиська, Олена Максимів, Роман Сеньків, І.Б. Синишин, Леся і Андрій Хараки, Омелян Хабурський і О. Джулинський; по \$30.00 — Галина Новаківська, Ліда й Палій; по \$20.00 — О. і О. Бабиченки, М. і Б. Голубінські, М. Гордиська, М. і О. Зіняки, М. і Б. Комарницькі, О. і Р. Копачі, В. і О. Марченки, О. і І. Падики, О. і В. Хадаї, О. і А. Чорній, Г. і М. Юники, І. Б. Яціви. Разом: \$815.00.

На заклик Володимира Куліша склали на Дружню Допомогу Пл. Видавництву: пл. сеніори Пл. Станиці Монреаль: по \$10.00 — А. Гладилевич, Р. Гуцал, О. Дідух, О. Маців, Б. Мончак, Б. Ковалюк, В. Коваль, Ю. Кобринський, Я. Кобилецький, І. Павлів; В. Куліш; по \$5.00 — Балушак і А. Дежене. Разом \$120.00

Особливо вдячна Дирекція Пластового Видавництва за допомогу моральну й фінансову: **Родині Ярослава Цюк з Сином і його Дружиною** за постійну кожнорічну пожертву в сумі \$120.00 — уже впродовж 21 років.

Пл. сен. Ярославові Пришлякові за кожнорічні пожертви свого „заробітку” за працю в пластових таборах) не прийнятий гонорар за ведення табору!).

Українській Національній Кредитовій Спілці в Монреалі, управитель цього року Роман Стефанюк — за кожнорічний дар для Пластового В-ва.

Пл. сен. Володимирові Кулішеві з Монреалю, який, знаючи про потреби нашого Пл. В-ва, сам добровільно взяв на себе обов'язок провадити збірку фондів. Обов'язок виконує вже дуже успішно два роки й плянує вести далі. Досі зібрав уже суму: \$1,220.00

Пані Анні Рак з Асторії, Н.Й. за пожертву в сумі \$430.00 не прийнята зарплата за працю в кухні на оселі „Вовча Тропа”, Іст Четгем, Н.Й.

А всім вгорі поданим жертводавцям вдячність за дружню співпрацю щоб втримати появу пластової преси при житті, вона ж є золотою ниткою, тисячоліть живучості рідної мови у все нових поколінь нашого народу.

Сердечне ДЯКУЄМО!

За Дирекцію Пл. В-ва: **М. Юник**



Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ошадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілька

Центрاليا 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Відділ 225 The East Mall, Unit 16,
Etobicoke, Ontario
Tel.: 233-1254

Відділ 247 Adelaide St. S.
London, Ontario
Tel.: 649-1671

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE



COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1



ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яогось напрямку", —
наже Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьнів, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.



- * Купівля і продаж нерухомостей
- * Оцінка (валюація) нерухомостей
- * Аранжування, купівля і продаж моргеджів
- * Загальна асекурація

CHOLKAN CORPORATION
REALTOR — INSURANCE AGENT

527 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1Y5 — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P3 — Tel.: 763-5555
5302 Dundas St. W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 236-2666

INSURANCE
5302 Dundas St., W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303